

УДК 821.112.2–312.6.09

О.А. Ванденко

КОНЦЕПЦІЯ ОСОБИСТОСТІ У ТВОРІ І. ДРЕВІЦ «БЕТТИНА ФОН АРНІМ»

У 1960-80-ті рр. спостерігається сплеск інтересу до образу німецької письменниці к. XVIII – поч. XIX ст. Беттіни фон Арнім. Незважаючи на те, що стали з'являтися дослідницькі роботи, присвячені Б. фон Арнім, і почали публікуватися спогади про неї сучасників, далеко не всі грані літературного та людського обліку письменниці висвітлені у достатній мірі, хоча сама тенденція пов'язувати особистісно-психологічний та власне творчий, письменницький план реалізації цієї постаті з'явилися в науці чи не одночасно і паралельно супроводжують одна одну до сих пір. Ми можемо припустити, що ця обставина пояснюється органічним застосуванням елементів гендерного підходу до жіночого автора.

Об'єктивно доля оригінальної талановитої авторки порівняно недостатньо і тільки вибірково вивчена, але за усіма перипетіями цього складного і тривожного життя можна прослідкувати за тими даними, що існують і які із року в рік змінювалися, перекладалися та поповнювалися. Разом з тим на кожному кроці в даній царині зустрічаються невирішені загадки, саме тому, що зовнішня біографія літераторки нерідко стає у різку суперечливість з її внутрішнім світом, життєвим планом та прагненнями. На жаль, тривалий час доробок письменниці замовчувався. Лише протягом декількох десятиріч зацікавленість її постаттю помітно посилилася. Поява фундаментальних досліджень, присвячених життю та творчості жінки-митця, вже сама по собі примітна: Г. фон Вільперт [10], Г. Іонкіс [2], Д. Норас [6], У. Пюшель [3;7], Х. Шварц-Штютцер [9] та ін. Це свідчить про усталений складник у поступі романтизмознавства і про невгасимий інтерес до її художнього світу.

Так, У. Пюшель у позначеній вибірковістю статті «Беттіна фон Арнім» повідомляє деякі вагомні факти з життя письменниці та аналізує

вибрані твори: це відома книга «Листування Гете з дитиною», яка викликала «бурю обурення і захоплення» [3, с. 485], «Гюндероде», «Ця книга належить королю», «Весняний вінок Клеменса Brentано», «Розмови з демонами», «Іліус Памфіліус і Амброзія». Дослідниця виявляє як позитиві, так і негативні риси у її творах. У 2001 р. У. Пюшель опублікувала листування між Б. фон Арнім та Фрідріхом Вільгельмом IV у двох томах («Die Welt umwälzen – denn darauf läuft's hinaus» [7]). Ця книжка одразу привернула увагу критиків – Б. Гайска, В. Бунцеля, Х. Гертла, – які вважають, що поява такого видання зможе висвітлити невідомі епізоди з життя видатної письменниці, зокрема, її суспільно-політичної діяльності, хоча і називають її «unpolitische Schwärmerin». Аналітики відмічають, що саме У. Пюшель підтвердила авторство Беттіни фон Арнім «Polenbroschüre», яка була анонімно видана у 1849 р.

Е. Дітманн-Бекерт виходить з концепції особистості Б. фон Арнім як різнобічно обдарованої, мужньої, пристрасної і творчої натури («leidenschaftlich und kreativ»). Дослідник вважає, що вона може бути прикладом для багатьох жінок, оскільки своїм талантом впливала на думку тогочасного суспільства. Важливо, що він називає її попередницею жіночої емансипації. Аналітик акцентує зв'язок її суспільно-політичної діяльності з літературною, – послідовна позиція романтичного митця [5]. Х. Шварц-Штьютцер в ознайомчій статті «Беттіна фон Арнім» [9] повідомляє в основному про суспільно-політичну діяльність Б. фон Арнім, про її роль, яку вона відігравала в житті своєї країни і свого народу. Дослідниця переконана, що Беттіна боролася проти будь-якої несправедливості, завжди ставала на захист знедоленого народу.

У даній галузі ми маємо дійсно достатню літературу на різних мовах про Б. фон Арнім, але дивовижно мало праць, автори яких намагаються увійти у майстерню цієї жінки-митця, розгадати секрети її творчості, досягнути розмаїття її поетичного світу, її бачення сучасної їй дійсності, її глибоке проникнення у думки і почуття людей складного і багатого подіями к. XVIII – поч. XIX ст. Також зауважимо, що спеціальних праць, присвячених вивченню особистості

німецької письменниці перехідної доби, у вітчизняному літературознавстві майже немає, тому запропонована тема є актуальною і потребує окремого дослідження. Таким чином, метою нашої розвідки є виявлення своєрідності концепції особистості Беттіни фон Арнім, поданої німецькою письменницею ХХ ст. Інгеборг Древіц, яка є за словами Р. Шляйхер «eine politisch engagierte Autorin» [8]. Симбіотичний за жанром твір «Беттіна фон Арнім» (1969), який науковці відносять до роману-есе, займає особливо вагоме місце серед праць сучасної авторки, вносячи своїм доробком корегуючу призму в царині сучасного вивчення творчості письменниці минулої епохи.

У книзі авторка поєднує окремі фрагменти з життя героїні, акцентуючи увагу саме на власному праві індивідуального способу досягнення духовних здобутків видатної майстрині слова. Коментуючи твір, С. Рожновський слушно зазначив, що «книга Інгеборг Древіц заповнює суттєвий пробіл у знаннях і про романтизм, і про „неоромантичну“ Німеччину від епохи наполеонівського нашестя до виникнення руху „младогерманців“ і революції 1848 року» [4, с. 15]. За своїми змістовими характеристиками твір Древіц зорієнтований на естетично осмислене зруйнування усталених стереотипів інтерпретації образу Б. фон Арнім. Сміслова складність авторської концепції зумовила багатоплановість сюжетно-композиційної організації розповіді.

В оригінальному трактуванні образу письменниці романтичної доби Древіц-біограф врахувала й спирається на численні інтерпретації як своїх попередників, так і сучасників, зокрема психологічне зображення передбачає використання портретного стереотипу. До нашого часу збереглося не так вже й багато портретів письменниці. Найкращим вважається, зі слів Древіц, її портрет у старості, «на якому ми бачимо її значне і мовби утихомирене обличчя» [1, с. 70]. За її визнанням письменниця ставить за мету запропонувати найбільш розгорнутий портрет Беттіни з усіх існуючих на той момент у літературі. Тому основна увага у белетризованій біографії сучасної авторки приділяється детальному, якомога повнішому зображенню образу героїні, який сприймається і подається письменницею у динамічному русі.

Велику роль відіграє гендерна особливість оповідного завдання – те, що жінка пише про жінку, оскільки хто може краще зрозуміти і головне – відчувати унікальний внутрішній світ жінки, крім такої ж співчутливої й духовно спорідненої жіночої душі. Письменниця намагається передати всі значні нюанси плину життя своєї героїні: у творі багато подробиць, точних дат, імен, якими просочений твір, для оповідачки все є дуже важливим, навіть плітки.

Древіц зберігає вірність випробуваному традиційному типу жанру художньої біографії: від дня народження портретованої до її смерті. З самого початку повідомляється про роль середовища для становлення генія: Беттіна дуже рано залишилася сиротою і її вихованням опікувалася бабуся – відома письменниця Софі фон Ла Рош. Показано, як перебування в такому, духовно піднесеному оточенні стимулювало розвиток творчих здібностей і сприяло виявленню обдарування дівчини.

Якщо виходити з гендерної психології особистості, то у досліджуваному творі можна умовно виділити декілька «типів однієї жінки» (термінування за Т. Гундоровою), створених Древіц. Це зокрема «тип жінки-дитини» – безпосередньої, невгамовної, бунтівної, до теплої, «тип справжньої жінки» – самотньої, суперечливої, істеричної, самодостатньої, емансипованої, несхожої на інших, «тип жінки-дружини» – вірної, коханої, відданої, «жінки-матері» – люблячої, турботливої, ніжної, лагідної, «тип жінки-таланту, творчої натури» – різнобічно обдарованої, надзвичайної, талановитої, геніальної. Кожна з концептуальних «якостей» Беттіни фон Арнім описана детально, багатогранно, з уникненням ідеалізації і доведена до завершеного авторкою ступеня осмислення. Тим не менше дане умовне розшарування не руйнує особистісної цілісності зображеної натури поетеси, а передає враження яскравої багатогранності «я», характерологічна типологія Древіц свідчить про широку палітру біографічного завдання письменниці ХХ ст.

Образ Беттіни-дитини простежується письменницею протягом усього твору, можна припустити, що він є наскрізним. Древіц повідомляє, що вона поводи́ла себе по-дитячому не тільки у дитинстві,

а навіть тоді, коли була вже дорослою жінкою. Можливо тому, що їй було зручно ховатися під цим образом, і завдяки ролі «дитини, яка бунтує проти усіх умовностей світу» [1, с. 109], яку вона обрала і виконувала і незважаючи на поведінку і манери, Беттіна в такий спосіб майже завжди добивалася свого і їй багато чого пробачали. Авторка, приділяючи пильну увагу юним рокам Беттіни, простежує формування її характеру.

Сучасна письменниця зосереджує читача на тому, що Беттіна з дитинства суттєво відрізнялася від інших: «Фантазерка або просто базікало... ніхто точно не знав, до якого полку зараховувати Беттіну, як і ніхто і не міг знати, що ж врешті-решт з неї вийде» [1, с. 33]. Вже тоді її вважали «допитливим спостерігачем» [1, с. 25], «неприкаяним дівчиськом» [1, с. 38], вона ніколи не була одноманітною: то розважалася, то любила залишатися на самоті. Беттіна виділялася серед інших членів родини, що підмічав її брат, і виконувала особливу роль, яка була відведена її долею. На думку біографа, вона і сама усвідомлювала своє призначення, те, що є іншою, дозволяла собі бути самою собою (лазила по деревах, через паркани, поводила себе як дитина): «Занадто очевидно усвідомлювала вона, що вона – інша, не така, як усі, і це усвідомлення штовхало її на різного роду пустотливі витівки та гру» [1, с. 30]. У прямій авторській характеристиці образу героїні та її винятковості зафіксовані риси характеру, звички, спосіб життя: «Беттіна як і колись трималась невимушено, була неохайна в одязі, без сорому висловлювалась на гессенському діалекті» [1, с. 186]. Ці оприявнюючі постать Беттіни моменти виписані з такою візуальною ретельністю, що викликають низку конкретних зорових образів, які вражають пам'ять читача. Ми дізнаємося про зовнішній вигляд героїні – невисокий зріст, про манеру одягатися: «одягалася вона завжди свідомо просто» [5, с. 33]. Коли відбуваються важливі події в житті героїні, авторка визначає її точний вік, – для неї важлива часова ідентифікація творчого «я».

Письменниця ХХ ст. з усією психологічною повнотою розкриває сутність жінки загалом, вона не творить постать ідеальної особистості, а подає образ вільної, самодостатньої жінки. Беттіна, на думку

Древіц, не вміла спілкуватися з іншими дамами, відчувала неприязнь, ворожість, роздратування до них, – біограф розробляє тематичний план, який ми позначаємо так: дріб'язковість у величі. Авторка не дозволяє забути, що великі й визначні особистості теж люди, і ніщо людське, в тому числі навіть скандальність, схильність до упереджень та самовивчення, їм не чуже. У будь-якій ситуації, вважає Древіц, Беттіна залишалася собою, не зраджувала власному «я» навіть у забаганках. Зауважимо, біограф жодного разу не позначає прихми персонажа як вияв свавілля, – помітно, що оповідачка схильна зрозуміти «дивацтва» Беттіни і сприймає їх як жіночий варіант збереження гідності, власної достоїнності.

У кожному стислому свідостві Беттіна, сприйнята сучасною письменницею, постає перш за все як людина цілеспрямована, почоловічому рішуча. У низці епізодів фігура Беттіни фон Арнім виростає до образу майже легендарного. Якщо спробувати визначити, що, з точки зору Древіц, складає потаємну сутність характеру Беттіни фон Арнім, то, можливо, це соціальна заангажованість, у тому числі готовність прийти на допомогу скривдженим.

Перед читачем докладно розгорнуто сімейний план зображення Беттіни: вміння і покликання бути справжньою дружиною. Древіц детально відтворює факти та події, які виходять за межі суто особистісного й навіть інтимного, а набувають культурологічного значення, перетворюючись на загальнонімецькі знаки духовного життя всередині романтичного руху, адже ми пам'ятаємо, як зароджувалося кохання між двома романтиками, Беттіною та Ахімом фон Арнімом, двома неординарними особистостями, які наближалися одна до одної у багаторічному листуванні. У результаті створено унікальний портрет-діалог двох яскравих неповторних «я» діячів романтичного руху, кожний з яких зробив унікальний внесок у розвиток культури та духовного життя Німеччини. Більше п'яти років тривало листування між ними. Перша зустріч відбулася завдяки брату Беттіни – Клеменсу Brentano і завершилася прохолодно, істинні ж почуття-однорозумство виникали поступово. Коли Беттіна вийшла заміж за Ахіма фон Арніма, вона повністю присвятила себе чоловікові,

родині, домашньому затишку. Її людська велич полягала в тім, що вона виявилася здатною відсунути «на другий план власні надії і дарування» [1, с. 94]. Беттіна була відданою, люблячою дружиною й однодумцем, поділяла політичні устремління Арніма і не покинула свого чоловіка у часи, воєнної загрози нашестя Наполеона на Берлін, коли місцеві мешканці готувалися чинити опір, а багато берлінців взагалі покидали місто, перш за все жінки і діти. Проникнута героїзмом зречення Беттіна ж залишилась, щоб допомагати Арніму, який разом з Савіні став членом ландштурму. Вона за всіх часів підтримувала свого чоловіка, створювала всі умови для його самореалізації, стримуючи свій власний амбітний потенціал.

Авторка заглиблюється у відомі факти з біографії Беттіни, яку не оминули специфічно сімейно-побутові проблеми буття. Роки після одруження були дуже складними для обох, але для Беттіни особливо напруженими. Древіц зауважила, що вся господарська робота була покладена на її плечі і «ніякі жіночі турботи не обійшли її стороною» [1, с. 95], вона не цуралася будь-якої роботи. Вона пройшла через період нестатків, яких вона не знала в юності, але саме тоді в ній сформувалася сувора доброта і почуття соціального обв'язку, які не були розвинуті в юні роки. На доказ, письменниця згадує епізод, коли вона під час війни примусила свого чоловіка обміняти цінні папери, призначені синові Фраймунду від народження, щоб віддати їх на оснащення пруської армії – це у той час, коли сім'я мала велику потребу у грошах [1, с. 95]. Характерологія Древіц надзвичайно об'єктивна, вона не приховує, що роки заміжжя були для Беттіни застійними – «її духовний розвиток у застої: розтрачуючи себе день за днем у дрібних буденних турботах, вона цілком відірвалася від усього, що тільки діялося у світі» [1, с. 103]. Тим не менше з біографічного нарису випливає, що, незважаючи ні на що, вона знову і знову знаходила в собі сили придушити пригніченість і робила все, щоб уникнути звичної долі тогочасних жінок. Вона розуміла, що жертвуючи собою заради чоловіка, надавала йому ту свободу, про яку сама мріяла з юних років, а їй залишилося лише змиритися з цим існуванням: «тільки так і могла упокорювати себе ця щедра

обдарована жінка» [1, с. 103]. На думку біографа, саме так, у прихованому героїзмі повсякдення проявлялася внутрішня велич самовідданості Беттіни.

У трактуванні Древіц найперший пріоритет Беттіни фон Арнім полягав у тому, щоб бути матір'ю, хоч письменниця ХХ ст. не ідентифікує функцію жінки виключно з материнством. Показано, як цілеспрямовано свою «велелюбність» [1, с. 97] Беттіна зосереджує на дітях. Після народження першої дитини Беттіна почувала себе найщасливішою жінкою-матір'ю. Вона не могла натішитися своїм первістком, у листах писала тільки про нього, а особливо її радувало ще й те, що В. Грім присвятив йому перше видання збірки казок.

І. Древіц створила унікальний за педагогічною інтуїцією образ Беттіни-матері, «якою навряд чи уявляє собі її більшість» [1, с. 125]. Письменниця констатує, що Беттіна, як «палка матір» [1, с. 216] сама доглядала за хворими дітьми, чергувала ночами, хвилювалася за кожного. Вона завжди захищала їх, знала про їх здібності («діти по-різному обдаровані» [1, с. 117]), з повагою і терпінням ставилася до них. Для неї було важливим яку освіту вони отримують. Беттіна докладала багато зусиль, щоб діти різнобічно розвивалися, примушувала писати листи батькові. Серед усіх вона виділяла Кюнемунда, який володів «даром живої фантазії» [1, с. 125]. Всі ці складники, наголошує авторка твору, створюють образ жіночої, материнської натури [1, с. 125].

Наскрізним мотивом твору виступає пошук Беттіною самої себе, осмислення нею сенсу романтичної творчості й покликання митця. Письменниця неодноразово наголошує, що досвід жінки-митця суттєво відрізняється від життя пересічної людини. Древіц розуміє творчість як спосіб реалізації «я» митця у світі і показує, що особливо після смерті чоловіка для Беттіни внутрішньою потребою стала творчість, без якої вона не уявляла свого існування. Героїня наділена рефлексією, замислюється про власний творчий потенціал, його розвиток, власну духовність, саме творчість приносить їй задоволення, матеріальне забезпечення, внутрішню свободу, про яку вона завжди мріяла.

Авторка книги вдумливо оцінює як обставини непростого життєвого шляху, так і складний, при всій своїй (уявній з ретроспективного погляду) ясності та відвертості, творчий розвиток Беттіни фон Арнім. Древіц-біограф виважує ідею поступового ускладнення погляду майстрині слова на світ, простежує розширення та поглиблення її кругозору. Утілюючи згадку про всебічне обдарування персонажа, Древіц зазначає, що Беттіна ще з дитинства захоплювалася мистецтвом і музикою, наводить конкретні факти: вона поклала на музику вірші Гельдерліна, Гете. Музика і «чарівний спів» [1, с. 82] розраджували її життя, допомагали знайти спокій та утихомирення. Оповідачка обирає шлях послідовного аналізу окремих творів Беттіни фон Арнім. Вершиною її творчості Древіц вважає «Листування Гете з дитиною». Саме цей твір, на її думку, дає підстави визнати Б. фон Арнім видатною письменницею того часу.

Особлива увага приділяється авторкою політичній діяльності та ідейному налаштуванню письменниці. Пристрасна натура Беттіни спонукає її займати надзвичайно активну позицію, вона турбується про соціальні низи, стає на захист утиснених геттінгенських професорів, братів Гримм, підтримує польських борців за незалежність, втручається у справу сілезьких ткачів. За Древіц, можна припустити, що Б. фон Арнім не оминула своєю діяльністю жодної значної політичної події, сучасницею якої була.

Отже, І. Древіц подає багатогранний, психологічно ємкий портрет Беттіни фон Арнім. Важливим елементом характеристики образу є численні описи зовнішності Беттіни, у яких змальовано стадії її духовної еволюції. Примітно, що у зображенні-реабілітації характеру Беттіни письменницею-біографом переважає домінанта заангажованості, завдання авторки резонує з внутрішнім світом душі героїні. Трактування образу Беттіни фон Арнім, в якому цілком очевидна гуманізація персонажа, зорієнтоване на тактовне проникнення в глибини людської індивідуальності, це дозволяє створити портрет неординарної особистості, яка в різних ситуаціях знаходила в собі сили захищати власні переконання. Переплітаючи минуле з сучасністю, Древіц уникає ідеалізації характеру письменниці, а подає портрет

яскравій особистості з усіма приватними вадами через створення стереоскопічної призми-корекції, що визначає специфіку художнього біографізму твору. Особливостями біографічного плану твору виступають яскрава метафоричність, свідомо семантична відкритість образу портретованої, піднесений тон оповіді, елементи особистісного захоплення письменниці творчою постаттю жінки-митця. Характер Беттіни вимальовується з показу її вчинків, авторських зауважень, спогадів сучасників. Історичні імена, реалії, ремінісценції розширюють оповідний план у царині історії культури, заповненій актуальною канвою з нескінченними конфліктами, суперечками, зіткненнями точок зору творчих особистостей. Такими засобами авторка будувала образ Беттіни фон Арнім, вводячи персонаж у відповідну обстановку і вкладаючи в її уста якщо не справжні слова, то вигадані самим автором, згідно зі своєю чіткою концепцією жіночої та мистецької постаті видатної діячки доби романтизму. Наше дослідження може бути перспективним у плані подальшого вивчення культурної рецепції творчого здобутку Беттіни фон Арнім.

Література

1. Древиц И. Беттина фон Арним / И. Древиц. – М.: Радуга, 1991. – 311 с.
2. Ионкис Г. Амазонки немецкого романтизма / Г. Ионкис. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.nord-inform.de/modules.php?name=News&file=article&sid=542>
3. Пюшель У. Беттина фон Арним / У. Пюшель // История немецкой литературы: в 5-ти томах / [под общ. ред. Н.И. Балашова]. – М.: Изд-во АН СССР, 1966. – Т.3 – С. 485-491.
4. Рожновский С. Осененная гением Гёте / С. Рожновский // И. Древиц Беттина фон Арним. – М.: Радуга, 1991. – С. 5-15.
5. Dietmann-Beckert E. Bettina von Arnim / Erdmute Dietmann-Beckert [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.women-in-history.eu/details_de/items/77.html
6. Noras D. Dorothee Noras. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.google.de/books?id=T-Bh7lZ2T8C&pg=PA11&dq=Caroline+Schlegel-Schelling&lr=&hl=ru&cd=12#v=onepage&q&f=false>

7. Püschel U. / Ursula Püschel // Die Welt umwälzen – denn darauf läuft's hinaus. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.aisthesis.de/titel/pueschel.htm>
8. Schleicher R. Ingeborg Drewitz im literarischen und politischen Feld / Regina Schleicher. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.querelles-net.de/index.php/qn/article/view/493/501>
9. Schwarz-Stötzer H. Bettina von Arnim / Helga Schwarz-Stötzer // Für dich. – 1987. – № 7. (8) – S. 24-28.
10. Wilpert G. von Arnim Bettina / Gero von Wilpert // Deutsches Dichterlexikon: biograph.-bibliograph. Handwörterbuch zur dt. Literaturgeschichte. (Kröners Taschenausgabe; Bd. 288) / G. von Wilpert. – Dritte, erweiterte Auflage. – Stuttgart: Alfred Kröner Verlag, 1988. – S. 26-27.

Анотація

О.А. Ванденко. Концепція особистості у творі І. Древіц «Беттіна фон Арнім»

Метою статті є детальний аналіз концепції жіночої особистості у творі німецької письменниці ХХ ст. Інгеборг Древіц «Беттіна фон Арнім». Звернено увагу на те, що сучасна письменниця уважно й співчутливо простежує життєвий шлях Беттіни фон Арнім, пропонуючи власний варіант соціопсихологічного прочитання і культурологічного потрактування долі видатної жінки. Воля автора-оповідача, її ставлення до героїні досить чітко проявлені – як структурою біографії, так і відбором фактів і їх поданням. З'ясовано, що в інтерпретації й осмисленні образу Беттіни фон Арнім І. Древіц виходить з позиції світоглядних переконань свого власного «я», вона розкриває особистість письменниці через своє ставлення до зображеного, через бачення образу думок і оцінки. З множинності завдань відчутно, що важливим для письменниці було розглянути життя героїні у співвідношенні з її часом. У біографічній концепції Древіц межують піднесеність і приземленість, ефектність і пересічність поряд із простими, повсякденними характеристиками, персонаж втілює в собі риси публічно затребуваної особистості і разом з тим людини приватної.

Ключові слова: романтизм, художня біографія, рецепція, образ.

Аннотация

О.А. Ванденко. Концепция личности в произведении И. Древиц «Беттина фон Арним»

Целью статьи является детальный анализ концепции женской личности в произведении немецкой писательницы XX в. Ингеборг Древиц «Беттина фон Арним». Обращено внимание на то, что современная писательница внимательно и сочувственно прослеживает жизненный путь Беттины фон Арним, предлагая собственный вариант социопсихологического прочтения и культурологической трактовки судьбы известной женщины. Воля автора-повествователя, её отношение к героине достаточно четко проявлены – как структурой биографии, так и отбором фактов и их преподнесением. Выяснено, что в интерпретации и осмыслении образа Беттины фон Арним И. Древиц исходит с позиции мировоззренческих убеждений своего собственного «я», она раскрывает личность писательницы через свое отношение к изображенному, через видение образа мыслей и оценки. Из множества заданий ощутимо, что важным для писательницы было рассмотреть жизнь героини в соотношении с ее временем. В биографической концепции Древиц граничат возвышенность и приземленность, эффе́ктность и заурядность рядом с простыми, повседневными характеристиками, персонаж воплощает в себе черты публично востребованной личности и вместе с тем человека частного.

Ключевые слова: романтизм, художественная биография, рецепция, образ.

Summary

O.A. Vandenko. Conception of Personality in I. Drevits's Work «Bettina von Arnim»

The aim of the article is a detailed analysis of the concept of female identity in the work of German writer of the twentieth century Ingeborg Drevits «Bettina von Arnim». It is noted that the modern writer closely and sympathetically traces the way of Bettina von Arnim's life, offers her own variant reading of socio-psychological and culturological interpretation of the destiny of this outstanding woman. The narrator's wish, her attitude towards the heroine is quite clearly shown – as the structure of the biography as a choice of facts and their presentation. It is found that in the interpretation and understanding of the image of Bettina von Arnim I. Drevits presents from the position of philosophical views of her own, she reveals the writer's identity through her attitude to image, through image of thinking and evaluation. Throughout the plurality of tasks it

was important for the writer to present the heroine's life according to her time. In biographical concept by Drevits the sublimity and earthiness are bordering, showiness and originality are along with common, everyday characteristics, the character personifies the features of public person and a private person.

Keywords: romanticism, artistic biography, reception, image.

Інформація про автора

Ванденко Ольга Анатоліївна – ORCID: 0000-0001-6982-5092; старший викладач кафедри української і зарубіжної літератури Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; вул. Леніна, 20, м. Мелітополь, Запорізька область, 72300, Україна